IV. évfolyam. Szászváros, 1916. február 13. 7. szám.

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 8 kor. | Negyed évre — — — 2 kor.
Fél évre — — — 4 „ | Egyes szám ára — — 16 fill.
Nyilttér soronként 30 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.
Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A kereskedelem szabadsága.

Kissé furcsán hangzik ez a cim most, amikor legfeljebb csak a kereskedelem guzsbakötéséről lehetne beszélni. Nem panaszkodni akarunk. Elismerjük, hogy a háboru, mely rendkivüli állapotokat teremtett, rendkivüli intézkedéseket is tett szükségessé. Az állam a kivételes törvények alapján a legmesszebbmenő intézkedési jogokkal ruháztatott fel, aminek következtében az országnak ugyszólván egész gazdasági ereje az állam kizárólagos rendelkezésére bocsátott. Az állam rekvirál, maximál, megszabja a termelés és fogyasztás határait és irányitja a tőke áramlását. Mindez — mondják illetékes emberek — szükséges ahhoz, hogy ebben a háboruban a végleges győzelemig kitarthassunk.

Nem akarunk ennek az állitásnak az igazságában kételkedni. Csak attól tartunk, hogy bizonyos oldalról kisérletek fognak tétetni arra, hogy ezek a rendkivüli intézkedések részben a háboru után is fenntartassanak. A parlamentben máris hallottunk ilyen értelmü kijelentéseket, egyes sajtóorgánumok pedig ebben az irányban egyenesen hangulatot csinálnak. A közvélemény egy részében — és pedig csodálatoskép exkluziv kapitalista körökben — valóságos monopolium-láz tört ki. Ékesszólásuk egész erejével érvelnek amellett, hogy a legfontosabb élelmiszerekkel és bányatermékekkel való kereskedelem allamositassék, a nyersanyag behozatal monopolizáltassék és az iparcikkek kivitele államilag ellenőriztessék. Mindez természetesen a kereskedelem béklyókba verését és a szabad árucsere teljes kiküszöbölését jelentené. Ez az állapot pedig nem volna egyébb, mint átmenet a kollektivizmusra, melyet tudvalevőleg a szociálisták is már rég sutba dobtak.

Ennek a monopolisztikus kampánynak a szószólói azt hangoztatjak, hogy ez az egyedüli ut arra, hogy a nyersanyag szükségletek fedezhetők és az illegitim árfelhajtasok megakadályozhatók legyenek. Ez a tétel helyes lehet a háboru kivételes viszonyai között, de semmiesetre sem béke idején, amikor a kinálatnak és keresletnek mi sem állja utját. Már pedig ezt a kettőt csak a szabad kereskedelem egyenlitheti ki kellőkép, mindenesetre jobban, mint a nehézkes állami monopolium, melyet mozgási szabadságában ezenkivül még politikai és nemzetközi tekintetek is korlátoznak.

A kereskedelemnek és a gazdasági fejlődésnek a szabad mozgás az éltető eleme. Ezt a tant hirdetjük most is, amidőn itthon az állami ingerencia, kifelé pedig a blokád és az export-tilalmak állanak utjában a kereskedelem szabadságának.

Bizonyosra vehető, hogy a világháboru gazdasági tekintetben is gyökeres változásokat fog előidézni. Az is valószinü, hogy közvetlenül a háboru után a nemzetközi kereskedelem nehézségekkel fog küzdeni. De az csak átmenetileg lesz igy, mert a háboru alatt szunnyadt gazdasági erők lassankint elő fognak törni és bilincseiket lerázva, ki fogják maguknak harcolni azt a szabadságot, mely a kereskedelemnek és a fejlődésnek egyedüli talpkövét képezi.

Tűzbiztonság Szászvároson.

Kedves jó adózó polgártársak, kik Szászváros szabad királyi rendezett tanácsu városnak lakói vagytok, tudjátok-e, hogy e városban életetek, vagyonotok tüz elleni biztonsága mily mértékben van megvédve, sejtitek-e, hogy mire virradhattok, ha a vöröskakas egyszer ugy istenigazában tenne látogatást drága pénzen administrált városunkban?! Gondoljátok-e, hogy lesz-e, ha egyszer ugy éjnek idején egy kis szél mellett tüz támadna s lángba boritaná fejetek felett házaitokat, aki az oltást a törvényekben kötelezően megirt módon végezze s megmentsen a tüzhaláltól titeket, feleségeiteket, gyermekeiteket s a teljes pusztulástól verejtékes munkával megszerzett elégő vagyonkátokat, javaitokat?!

Amidőn a háborus izgalmakkal teli mindennapi munka után éji nyugalomra hajtjátok le fejeiteket, imádkoztok-e buzgón a jóságos Mindenhatóhoz, hogy óvjon meg titeket minden bajtól, rosztól, tüztől-viztől?! Azt hiszem, hogy igen s azt is, hogy a jó Isten meghallgatta imáitokat, mert csak igy eshetett meg, hogy már szinte két év óta a vöröskakas elkerülte városunk tájékát. Ez a hő és buzgó ima védett meg mindnyájunkat eddig s talán ezután is, mert ha ez nem igy volna, már régen és sokszor kellett volna tapasztalnunk, hogy e szép, virágzó és népes városban a vörös-kakas ugy javakban mint emberéletben sok pusztitást vitt volna végbe.

Vasárnap, 6-án éjjel nyert fényes beigazolást ez az a litás, amikor a város kellős közepében, a Vásár-utcaban, a „Korona“ szállóval majdnem szemben lévő s a rendőrségi épülettől s a tüzoltószerek raktárától (szándékosan nem irtunk tüzoltói-állomást, mert hisz' ez nálunk ismeretlen fogalom) mintegy 100—120 lépésnyire fekvő Bourcy-féle ház belső eresze kigyult. A moziból hazamenő szomszédok vették észre a tüzet, amely egy a kéménybe épitett s meggyult gerendától származott. A rendőrségnél tett azonnali jelentés után meg is jelent egy-két rendőr üres kézzel s konstatálta, hogy tüz van. Nemsokára megérkezett a katonaság is, hogy résztvegyen a tüzoltásban, de haj, se tüzoltó, se viz, se fecskendő! Amig a felvert szomszédoktól s vendéglőkből csebreket rekviráltak s azzal vizet hoztak, eltelt vagy 15—20 kinos perc, mely alatt a tüz vigan pattogott s terjedt tova. (Szerencsére szélcsend volt). Ekkor egy pár ügyes katona valahogyan rátalált a városházán levő szertárra, ahonnan kihoztak egy üres tüzi-fecskendőt és egy felgöngyölitett csőszereléket. Tüzoltó még ekkor sem volt sehol! Persze a katonák nem értették a kezelést, viz se volt kéznél s igy az apparatust, melynek hibátlan működéseért senki sem állhatna jót, félreállitották s elkezdték az ősi primitiv módon való tüzoltást — a megjelent csendőrök, egy pár polgári egyén s főleg a két rendőr s a katonák. Kancsók, csebrek, dézsák (s tán még poharakkal is) folyt az öntözés, mig végre sikerült leszaggatni az égőrészeket s a tüzet eloltani.

A városi tüzoltóság egyáltalában nem volt felfedezhető. Kérdjük — és pedig joggal — hogy hol volt a városi tüzoltóság ez alkalommal? Kérdjük, hogy egyáltalában van-e ilyen testülete ma a városnak s ha van, ad-e látható életjelt magáról s arról, hogy permanenciában van, továbbá, hogy kik a felelős vezetői, kik a parancsnokai?!

Ugyszintén kérdjük, hogy az illetékes hatóság ellenőrzi-e a testület müködését, arravalóságát, létszámát, szerelékeit stb. stb.?! Azt is kérdezhetnők, ha nem tudnók, hogy melyik az a hatóság, amely köteles ezt az ellenőrzést végezni s ha kell, ennek alapján a feloszlatás iránti lépéseket megtenni!?

Ha pedig nincs tüzoltósága e városnak, ki felelős azért, hogy nincs. Talán csak nem a városi tanács, a polgármester, a képviselőtestület, avagy a tüzrendészet törvény szerinti feje, a rendőrkapitány?

A törvény világosan mondja, hogy ott, ahol önkéntes tüzoltóság nincs, vagy ha van is, de nem müködik, kényszer tüzoltóságot kell felallitani. Igazán félve irjuk le ezeket, mert még megeshetik, hogy nem látnak napvilágot e sorok. A város polgárainak és benne lakóinak (van most bőven) valamint az ittlévő szerte-szét elszállásolt katonák tüzbiztonsága érdekében emeltük fel szavunkat s tettük fel e kinos kérdéseket.

E lap hasábjain már sokszor tettük szóvá a városi tüzoltóság és városi tüzbiztonság ügyét, de bizony semmi sem történt. Megemlitjük, hogy a polgárok tüzoltó-adót fizetnek, melynek végösszege — ugy tudjuk — eddig már 10.000 K-án is felül van. Tehát egy kis pénz is volna, de tüzoltóság nincs!

A városi polgárság nevében kérünk és követelünk gyors és erélyes intézkedést arra nézve, hogy Szászváros rendezett tanácsu szabad királyi városában mielőbb legyen egy olyan szerv, amely tüz esetén a tüzrendészeti törvényeknek és szabályoknak megfelelően a polgárok életét és vagyonbiztonságát a legmegfelelőbben biztositja.

Legyen ez a szerv akár önkéntes, akár fizetett, akár kényszer tüzoltóság, hivják bárminek, bárkinek, de legyen és főleg legyen teljesen felszerelve, mert e nélkül bármily tüzoltó szervezet is csak husvéti locsolóvá válik. Vagyis röviden: legyen tüzbiztonság Szászvároson is.

Addig, amig ez nem lesz, kedves polgártársak — ne higyjétek, hogy lesz aki észrevegye, hogy kigyult a hajlékotok fejetek fölött s lesz aki azt eloltja s ha kell — kimentsen titeket, gyermekeiteket a lángok közül.

Mit szólna a belügyminiszter Őméltósága, ha véletlenül végig kellene néznie Szászvároson egy tüzesetet — illetve egy tüzoltást!?

Ifj. Szántó Károly.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

A „Vöröskereszt-Egylet“ hangversenye.

A szászvárosi „Vöröskereszt-Egylet“ f. hó 5-én rendezett s a „Központi“ szálló disztermében megtartott hangversenye szintén egyike volt azon ugy erkölcsileg, mint anyagilag fényesen sikerült müvészi estéknek, amelyekről a közönség kellemes emlékekkel s zenei igényeinek teljes kielégülésével tért haza.

A diszes közönség zsufolásig töltötte meg a nagy termet, melynek teljes kifütéséről a rendezőség — valószinüleg nagy elfoglaltsága miatt — kissé megfeledkezett. Mondanunk sem kell, hogy a jótékonycél mellett a szereplő személyek zenei kiválósága hozta fel városunk polgári és katonai társadalmának szine-javát a hangversenyre, amelyhez füzött remények nemcsak hogy beteljesedtek, hanem, jóval fölülmultak minden várakozást.

A hangverseny mult számunkban részletesen leközölt programmjának minden egyes száma meggyőzött minket arról, hogy az estély sikere valóban müvészekre volt bizva. Részletes kritikát nem irunk, hiszen aki ott volt és végig hallgatta a szivet, lelket gyönyörködtető zenét, éneket, az kritikánkban csak halvány körvonalait fogja látni annak a müvészetnek, amit a szereplők oly precizül, müvészi rutinnal, finomsággal, zenei tudással, ügyes technikával oldottak meg. Aki pedig nem volt ott, az e szürke ólombetük lenyomatából ugy sem tud fogalmat alkotni az estély muzsikájának szépségeiről, hangárnyalatairól és szinpompájáról.

Nem elég olvasni, hanem hallani kellett volna, hogy Hess Tivadarné urnő, bécsi énekmüvésznő énekszámjai milyen átérzéssel, tökéllyel és precizitással voltak előadva. Hangja — ugy a mélyebb, mint a magasabb regiszterekben kellemes, tiszta és csengő volt. A hangárnyalatok kifejezésében magasabb zenei képzettségéről s müvészi kiválóságáról tett bizonyságot. Minden egyes számját tapsvihar és ujrázás követte.

Hallani és látni kellett volna, hogy mennyi tapsot aratott Vaszilka Mariska kisasszony, aki a mükedvelők müvészetén jóval fölülállót produkált. Lágy, de tiszta hangja, kellemes előadása kifogástalan volt.

Avagy eltudja képzelni, aki nem volt jelen, azt a szép sikert és hatást, amit a dévai zenetársaságnak immár megyeszerte ismert három tagja: Schneider József, Szabó Endre és dr. Horváth Dezső urak értek el ez estén is. Schneider tanár ur hegedüjátékát már ismeri közönségünk, de ez estén mély érzésről és magasabb technikáról tanuskodó játéka a mi szemünkben is müvésszé avatta őt. Méltó partnere volt Szabó tanár ur, aki zongorakiséretével alapos iskolázottságot árult el. Az összjáték is kitünő volt s minden tekintetben bámulatra ragadta a közönséget. Dr. Horváth tanfelügyelő ur szép zongorajátéka nálunk is általános tetszést aratott. Mindketten a szellemi és technikai készség müvészi fokán állannk.

Mondanunk sem kell, hogy a dévai zenetársaság mind a három tagjának szintén kijutott a tapsból s az elismerésből. Dilletánsoktól nem várt müvészetet produkáltak s bizony akik jelen voltak, élvezettel hallgatták végig mindhármójuk zenei tudásról és nagy gyakorlottságról tanuskodó játékát.

Köszönet, hála és elismerés illeti meg az összes közremüködő szereplőket, valamint a rendezőséget is, amiért városunk közönségét egy ilyen élvezetes müvész-estében részesitették s egyszersmind azért is, hogy fáradozásukkal a helybeli Vöröskereszt-Egylet nemes céljait támogatni, elősegiteni szivesek voltak.

San—Toy.

NAPI HIREK.

— **Kitüntetések a 64-ik gyalogezredben.** A király az ellenség előtt tanusitott vitéz magatartásukért Brill Emiró századosnak, Leó Róbert tart., a hősi halált halt dr. Kanász Nagy Lajos tart. hadnagynak a III. oszt. hadiékitményes katonai érdemkeresztet adományozta. Továbbá ismételt legfelsőbb dicsérő elismerésben (ezüst Signum-laudis) részesült Czickéli Károly főhadnagy és Kalkstein Joachim tart. hadnagy. Gratulálunk!

— **Előléptetések a 64. gy.-ezredben.** A király Csernautzán Titus századost őrnaggyá, Baksay Endre tart. főhadnagyot, városunk rendőrkapitányát tart. századossá, továbbá Csukur Péter, Cservenitz János, Sistaroveczan János, dr. Boga Valentin és Herczeg Sámuel tartalékos hadnagyokat tart. főhadnagyokká léptette elő. Gratulálunk!

— **A veszteséglajstromból.** A folyó hó 10-én megjelent 373. számu veszteséglajstromban a 64-ik gy.-ezred tisztikarára vonatkozólag a következő adatok olvashatók: Brill Emiró százados sebesült, Colautti Alcido tart. hadnagy sebesült, Drobnik József kad. asprt elesett, Jäger Gyula tart. zászlós sebesült, dr. Kanász Nagy Lajos tart. hadnagy elesett, Kiminich Bruno tart. kadett sebesült, Somkereky Aladár tart. zászlós sebesült, Szántó Árpád tart. zászlós elesett, Tompa Mihály tart. hadnagy sebesült.

— **Kitüntetés.** A király Tisch Miksa 51. gy.-ezredbeli századosnak, aki a szászvárosi hadkiegészitőnek hosszabb ideig volt a parancsnoka, az ellenség előtt tanusitott vitéz magatartásáért a „Signum laudis“-salt tüntette ki. Gratulálunk!

— **Előléptetések a 71. gy.-ezredben.** Őrnagyok lettek: Martinecz Gusztáv, Stettina Ernő és Jerabek Alajos kapitányok, tart. főhadnagyok lettek Kecskés-Gánócz Pál, Zák Lipót, Frenna Richárd, dr. Dérer Iván tart. hadnagyok és tart. hadnagyok lettek Kovács Zsigmond és Wiedner József zászlósok.

— **Halálozás.** Téglás Gábor, a dévai áll. főreáliskola ny. igazgatója, cimzetes főigazgató, a „Magyar Tudományos“ akadémia tagja a mult héten Budapesten meghalt. A mult vasárnap délután nagy részvét mellett temették el a farkasréti temető halottasházából. A temetésen a tudományos világ és a közélet számos kiváló tagja volt jelen. Az Akadémia küldöttségét Heinrich Gusztáv főrendiházi tag és Fejérpataky László, a Nemzeti Muzeum igazgatója vezették. A ravatalnál Haypál Benő református lelkész mondott imát. Éber László egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia nevében bucsuztatta az elhunytat és méltatta érdemeit, amelyeket a dáciai emlékek felkutatása körül szerzett. A sirnál az elhunyt egykori tanitványai nevében Söpkéz Sándor országgyülési képviselő mondott bucsuztatót. Az elhunyt tudós a dévai áll. reáliskola felépitése, fejlesztése körül, valamint a Hunyadmegyei Történelmi és Régészeti Társulat életében nagy érdemeket szerzett. A háboru előtt a helybeli Kún-kollegium érettségi vizsgáinál is mint miniszteri-biztos jelen volt. Halála megyeszerte általános részvétet keltett.

— **A dévaiak kérelmei.** Déva város 18 tagu küldöttsége jelent meg legutóbb a képviselőházban Mara László főispán, Söpkéz Sandor és dr. Rosenberg Ignác országgyülési képviselő vezetésével a kereskedelmi, földmivelésügyi és honvédelmi miniszterekné. A kereskedelmi minisztertől Koncz Domokos, Déva város polgármestere, mint a küldöttség szónoka kérte, hogy az uj hunyadmegyei, illetve erdélyi vasuti beruházásoknál legyen figyelemmel Déva városára és létesitsen ott a magyar államvasutnak osztálymérnökséget és mozdonyjavitó mühelyt. A honvédelmi miniszternél ugyancsak a város polgármestere tolmácsolta a város kérelmét, hogy Dévára egy ezred katonaságot helyezzen el. A földmivelésügyi miniszternek Apáthy Árpád, a küldöttség szónoka nyujtotta át a város közönségének memorandumát, melyben a város kertészeti iskola, illetve zöldségtermelőtelep létesitéséhez kéri a miniszter támogatását. A memorandumban aztán felhivja a földmivelésügyi kormány figyelmét az immár elodázhatatlan sürgős Maros szabályozására és Déván egy kulturmérnöki hivatal felállitását kérik. A miniszterek megigérték a küldöttségnek támogatásukat.

— **Beszüntetett államsegély.** Nagy csapás érte a brádi polgári leányiskolát. A községi képviselőtestületen, a bányatársulaton és a református presbyteriumon kivül az állam is segélyezte az intézetet évi 1500 K-ával. Január végén a kultuszminiszter értesitette az iskola vezetőjét, hogy a folyó iskolaévre fedezet hijján nem folyósithatja a már évek óta élvezett államsegélyt. A német bányatársulat, a református egyház, melynek kebeléből igazán kevés növendék látogatja az iskolát, de a jelen iskolaévben még az ezer gonddal és magas pótadóval küzdő község is talált módot és fedezetet arra, hogy a zarándi részekre fontos és nélkülözhetetlen kulturintézményt, melyben két járás leánynövendékei nyernek oktatást, most a legnehezebb gazdasági és megélhetési viszonyok közepette ne engedje összeomlani, csupán a magyar államnak nem áll ez módjában, ő kénytelen, mivel anyagi ereje nincsen hozzá, a segélyezést megtagadni tőle s igy elkell szenvednie talán azt is, hogy az az eddig oly nagy nehézségekkel fentartott, negyven kilométeres körzetben egyedülálló leányiskola 68 növendékével, négy képesitett tanerőjével, igazán véres verejtékkel kizzadott befektetéseivel és az iskolaév eleje óta meghozott rengeteg áldozataival együtt az iskolaév közepén becsukja kapuit, szélnek bocsássa 68 félig képesitett növendékét, állás és kenyér nélkül hagyja tanitó erőit, elprédálja mindazt, amit eddig a magyar kultura szolgálatába beszerzett és beállitott azért, mert a magyar állam képtelen erre a célra 1500 K-át kiszakitani és áldozni. Egyébiránt — folytatja a Zaránd — az az egy vigasztal mindnyájunkat, hogy a kérdés már pár nap mulva Mara László főispán ur Őméltósága elé fog kerülni egy emlékirat formájában, melyet a zarándi társadalom legkomolyabbjai és a sulyosan érdekeltek fognak eléterjeszteni. És az, aki ismeri az ő bölcsességét, megértő jóakaratát, a zarándi részek minden szükségeit méltányolni tudó éleslátását, az teljes bizalommal van eltelve az iránt, hogy a főispán ur Őméltóságának sikerülni fog az egyedül igazságos és lehető megoldást kieszközölni illetékes helyen, gyökerében megtámadott polgári leányiskolánk megvont államsegélye ügyében!

— **A 43—45 és 48—50 évesek bevonulása.** A hivatalos lapban megjelent „Bevonulási hirdetmény“ szerint mindazok a magyar állampolgárok, akik az 1870., 1871. és 1872. évben születtek és a népfelkelési bemutatószemlén, pótszemlén, utóbemutatószemlén, vagy népfelkelési felülvizsgálaton fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtattak, 1916. évi február hó 28-án, az 1865., 1866. és 1867-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

ben született és fegyveres szolgálatra alkalmasnak talált népfelkelők pedig 1916. március hó 3-án, — amennyiben névszerint felmentve nincsenek — a népfelkelési igazolványi lapon feltüntetett magyar királyi honvédkiegészitő, illetőleg császári és kir. kiegészitési parancsnokság székhelyére tartoznak bevonulni. Azok, akik 1870—71—72-ben születtek és önként soroztatták magukat, február 28-án, az 1865-66-67-68-69. években született és önkéntes belépés folytán március 3-ig besorozott egyének március 3-án kötelesek bevonulni. A honvédségbe vagy a közös hadseregbe önként belépni óhajtó népfelkelésre kötelezettek törvényes korlátok között a csapattestet maguk választhatják a bevonulás napjáig.

— **Távirda- és távbeszélő-szolgálat a szászvárosi postahivatalnál** f. hó 8-ika óta változást szenvedett, amennyiben azóta hétköznapokon csakis a rendes reggeli 8 órától esti 6 óráig, ünnep- és vasárnapokon pedig délelőtt 8—11 óráig lehet a távirdát és telefont igénybe venni. Vasárnap délután ajánlott és közönséges levélfeladás ezután nem lesz.

— **A nem okleveles-tanitók karpaszománya.** A honvédelmi miniszter 1890/1916. szám alatt körrendeletben értesitette az összes törvényhatóságokat, hogy a katonai szolgálatot teljesitő nem okleveles elemi, ipari, kereskedelmi, polgári, vagy tanonciskolai tanitók is viselhetik a keskeny karpaszományt.

— **Hirdetmény.** Miután a városnak ugy a bel-, mint a külterületén a kóbor kutyák nagymértékben felszaporodtak annyira, hogy már nemcsak közbiztonsági, hanem köz- és állategészségügyi szempontból nagymérvü aggályok merültek fel, elrendelem, hogy Szászváros város területén lévő összes kutyák folyó év február hó 8-tól március hó 20-ig számitott 40 napig állandóan kötve tartassanak vagy pedig szájkosárral ellátva pórázon vezettessenek. Figyelmeztetem a közönséget, hogy miután az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. t.-c. végrehajtása tárgyában a m. kir. földmivelésügyi miniszter által 40000/1888. sz. alatt kiadott rendelet 188. §-a szerint, ezen rendelet érvényének tartama alatt mindazon kutyák, amelyek szájkosár nélkül vagy szájkosárral, de póráz nélkül szabadon járnak, a pecérek által elfogatnak s elfogatásuk után azonnal kifognak irtatni és a tulajdonos pedig szigoruan lesz megbüntetve. Szászváros, 1916. évi február hó 8-án. Pap András, h. rendőrkapitány.

Az ebzárlathoz! Most is, mint máskor is, csak arra vagyunk kiváncsiak, hogy a kutyavilágban hogyan fogadják ezt a rendeletet. Valószinü, hogy a kutyus kisasszonyok és kutyus urfiak a kutyus mamák élénk farkcsoválásával kisért éber felügyelete mellett ezután is népes és verseny csuholással egybekötött összejöveteleket fognak rendezni főtereinken, utcáinkon. Hja, a kutyusiskolákban nem tanitanak olvasni!... Tessék a rendőrségnek itt is alkalmazni egy kis szigort s meglesz az eredmény. Szépen hangzik: a pecérek által elfogatnak, de vajjon a pecérek naponként tényleg — s különösen éjjel — végzik-e az elfogást és irtást, azt nem tudjuk. A rendelet érvényben van, de azért tessék csak egy kis sétát tenni a piacon, utcákon s látni fogunk kutya-rajokat, mert hát a kutyák nem ismerik — a zárórát.

— **A katonasirok gondozása.** A közös hadügyminiszter rendeletet adott ki a katonák sirjainak gondozása ügyében. A rendelet szerint valamennyi hadtestparancsnokság területén egy-egy „hadisir-felügyelőséget" szerveznek, mely ellenőrizni fogja, hogy a katonák sirjait nem hanyagolják-e el?

— **A váltóóvási határidő ujabb meghosszabitása.** A nem móratoriumos váltók óvási határidejét a kormány tudvalevőleg még a mult év november havában folyó év március hó 3-ig meghosszabbitotta. Miután azok az okok, amelyek az óvási határidő kitolását indokoltá tették, ma is változatlanul fennállanak, a pénzintézetek érdekképviseletei illetékes helyen előterjesztést tettek abban az irányban, hogy a március 3-án lejáró óvási határidő ujabb meghosszabbitást nyerjen. A pénzügyminiszter az érdekképviseleteket most arról értesiti, hogy előterjesztésük értelmében a kormány az óvásfelvételi határidőt ujabb három hónappal, azaz folyó évi junius hó 3-ig meghosszabbitja. Az erről szóló kormányrendelet a közeljövőben fog megjelenni.

— **A három hónapi szabadság.** A honvédelmi miniszter felhatalmazta a honvédkerületi parancsnokságokat, hogy közgazdasági érdekből önálló mezőgazdáknak, nagybirtokosoknak, mezőgazdasági szövetkezetek tisztviselőinek, mezőgazdasági kovácsoknak és bognároknak, udvarbiróknak, munkavezetőknek, erdőgazdáknak, fatermelőknek s ezek üzemvezetőinek, felügyelőinek, gépészeti személyzetének, molnároknak, halászoknak és kádároknak méltánylást érdemlő esetekben 3 hónapi szabadságot engedélyezhessenek.

— **Szinészek Vajdahunyadon.** Krasznay Ernő, az első erdélyrészi szinigazgató társulatával — amint értesültünk — a napokban kezdi meg előadásainak sorozatát Vajdahunyadon. A társulat előbb Petrozsényben, Hátszegen játszott s jó hirt hagyott maga után.

— **Értesités.** Wenetta Mátyás helybeli fodrász tisztelettel értesiti nagyrabecsült pártfogóit, hogy üzletét segédhiány miatt volt kénytelen bezárni, azonban, ha segédet kapnia sikerül, azt ujból kinyitja s addig is szives elnézést kér.

— **Citromlével irott lapok.** A hadvezetőség kéri az érdekelteket, hogy tartózkodjanak a citromlével irott lapoknak hadifoglyokhoz való küldésétől, mert ezt az ellenséges cenzura is észrevette és igy a küldemények kézbesitését megnehezitik. Egy citromlével irott érdekes lap érkezett Dévára a napokban. Egyik dévai vállalkozó fia, közöshadseregbeli hadnagy, orosz fogoly. Egy nyilt lapon irja, hogy milyen jó dolga van, jó a kosztja is, nincs oka panaszra. Azután tiszteltetti az összes ismerőseit „Citromlével van Irva barátomat is". És a lámpa felé tartott levelezőlapon az irott sorok között olvasható, hogy bizony mindennek az ellenkezője igaz, hogy a tisztek is el vannak zárva és naponta egy órára mehetnek csak sétálni. De arról is meggyőződtünk, hogy ez nem mindenütt van igy. Két különböző helyről kaptunk értesitést foglyainktól, hogy nagyon jó dolguk van, korcsolyáznak, ródliznak, beküldték fényképeiket is, hogy övéiket megnyugtassák.

— **Panasz.** Szászváros on már hónapok óta sehol sem lehet kapni borszéki, matild, előpataki, málnási, répáti s más hasonló erdélyi ásványvizeket. Miért!? Gieshübli azonban van. Hát már a hazai világhirü ásványvizek hiányát is éreznünk kell. Miért? Talán bizony a viszontelárusitók kevesebbet szereznek e hazai jó és nagy fogyasztásnak örvendő kitünő ásványvizeken, mint a külföldieken? Kérjük az ásványvizek itteni képviselőit, (elárusitóit), hogy mielőbb szerezzék be a jó és közkedveltségnek örvendő székelyföldi ásványvizeket!

— **Hol szokott Ön borotválkozni?! *Theil Ede fodrász-termében*** (Szászváros, Főtér), ahol hygienikus, gyors és pontos kiszolgálás van.

— **Tanárok a harctéren.** A hadbavonult tanárok közül — mint az Országos Tanáregyesületi Közlöny legujabb száma irja — jelenleg 1036 teljesit katonai szolgálatot. Eddig 85 halt hősi halált, 89 kapott kitüntetést, megsebesült 104, fogságban van 85, eltünt 5, beteg 75, meghalt 5.

— **Kobozzák el a szökevények vagyonát.** Háromszékvármegye feliratot intéz a kormányhoz, ahol törvényjavaslati uton kéri kimondani, hogy azoknak a vagyonát, akik — nemzetiségre való tekintet nélkül — a háboru alatt kiszöktek az országból és magukat ily módon a háboru vér- és pénzáldozatai alól kivonták, a háboru után az állam elkoboztatja.

— **A rekvirált sárgaréz-mozsarak árának megállapitása.** A honvédelmi miniszter a hadicélokra igénybevetteknek kijelentett sárgaréz-mozsarakért és mozsártörőkért járó térités összegét kg.-ként 2·50 K-ban állapitotta meg.

— **Irodista leány kerestetik.** Róna Jenő szászvárosi fényképész irodájába felvétetik egy ügyes leány. Ajánlkozni irásban vagy szóban lehet Róna Jenő fényképésznél Szászváros, Vásár-utca.

— **A 8 Órai Ujság lapkiadó részvénytársaság** az e hó 2-án Budapesten tartott rendkivüli közgyülésén alaptőkéjét félmillió koronára emelte fel. A részvénytársaság igazgatóságának tagjaivá megválasztattak: báró Daniel Gábor belső titkos tanácsos, országgyülési képviselő (elnök), dr. Lukács György belső titkos tanácsos, országgyülési képviselő (alelnök), dr. Siegescu József egyetemi tanár és országgyülési képviselő, Zsolnay Miklós főrendiházi tag, Gunszt Miklós, dr. Gerő Vilmos, Székelyhidasi Sebestyén Dávid és dr. Nadányi Emil. A felügyelő-bizottság uj tagjaivá megválasztattak: Pirkner János ny. miniszteri tanácsos, országgyülési képviselő, Szepesházy Imre országgyülési képviselő és dr. Pokoly József egyetemi tanár.

Meghivó.

A Szászvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság

XLIII-ik évi rendes közgyülését

1916. évi február hó 27-én délelőtt 11 órakor tartja meg saját helyiségében, melyre a t. részvényesek ezennel meghivatnak.

Ha 1916. február hó 27-én a t. részvényesek az alapszabályok 19. §-a által megállapitott számban és kellő számu részvények képviseletében meg nem jelennének, ez esetben a közgyülés már most **1916. évi március hó 12-én** d. e. 11 órára ugyanoda egybehivatik, amikor is a napirend, tekintet nélkül a megjelenők és általuk képviselt részvények számára, jogérvényesen le fog tárgyaltatni.

Napirend:

1. Elnöki megnyitó.
2. A jegyzőkönyv hitelesitésére 2 tag kiküldése.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentéseinek tárgyalása és a mérleg megállapitása.
4. Határozathozatal a tisztajövedelem felosztása iránt és a felmentvény megadása.
5. Az igazgatóság esetleges inditványai.

Az alapszabályok 17. §. értelmében a közgyülésen csak azon részvényesnek van tanácskozási- és szavazati-joga, aki részvényeit le nem járt szelvényeivel együtt, a közgyülést megelőzőleg három nappal az intézet pénztáránál elismervény ellenében letette.

Az 1915-ik évről szóló mérleg és zárószámadások, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései a közgyülés előtt 8 napon át a hivatalos órák alatt az intézet üzlethelyiségében megtekinthetők.

Szászváros, 1916. február 12-én.

Az igazgatóság.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Amerikában eltüntek és elhaltak kutatására vonatkozó kérelmek miként szerkesztése.

A belügyminiszter valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének a következő körrendeletet küldte meg:

Amerikába kivándoroltak itthonmaradt hozzátartozói ugyszintén Amerikából látogatásra hazajött egyének részben a hatóságok utján, részben közvetlenül, különösen a háboru kitörése óta mind sürübben fordulnak a vezetésem alatt álló miniszteriumhoz azzal a kérelemmel, hogy Amerikában levő rokonaikat, akik magukról hirt nem adnak, pénzt nem küldenek, avagy hozzátartozók vagy barátok közlése szerint eltüntek, megbetegedtek, kórházba kerültek, külképviseleti hatóságaink segélyével felkutattassanak és itthonmaradt hozzátartozóik üzenetei velük közöltessenek, függőben levő ügyeik rendeztessenek és esetleges hagyatékaik átvétessenek.

A vezetésem alatt álló belügyminiszterium hasonló ügyek gyors és pontos intézésére békés időkben is mindig gondot forditott, a háboru alatt azonban az ily kérelmek lehető kedvező elintézésre különös figyelemmel van, mert a háborus viszonyok az egyesekre fokozottan megnehezitik azt, hogy távolabbi országban levő hozzátartozóikkal levelezhessenek. A kellő eredmény elérését azonban nagyban gátolja az, hogy kérelmezők a kutatott egyénre vonatkozólag a legtöbbször igen hiányos adatokat szolgáltatnak.

Ily hiányos adatok mellett a tényállást csak többszöri levélváltás utján lehet megállapitani, ez pedig a mostani postai forgalom mellett az ügyek elintézését természetesen rendkivül késlelteti.

A célból, hogy a kellő adatok már az illető ügy meginditásánál lehetőleg rendelkezésre alljanak, célszerünek láttam eltünt illetőleg elhunyt egyénekre vonatkozólag kérdő iveket állittatni össze, a melyeknek egy-egy példányát jelen rendeletemhez mellékelem. Külön is felhivom az alispán és polgármester ur figyelmét a kérdőiveknek jegyzet rovatában foglaltakra, amely szerint a legutóbb kapott leveleket boritékkal együtt főleg olyanokat, melyek boritékján a levélbélyeg bélyegzővel együtt sértetlenül megvan, eredetiben kell csatolni és lehetőleg mellékelni kell a kérdéses egyén legutóbbi élethü fényképét is. A hatósági eljárás befejeztével az iratokat és az esetleges fényképeket a folyamodók visszakapják.

Ha tehát az érdekeltek a hatóságok előtt szóval vagy irásban oly kérelmeket terjesztenek elő, melyekben a fentemlitett kérdőivekben felsorolt pontokra a válaszok kellő részletességgel előadva nincsenek, a féllel a tudakozóivet lehető pontosan ki kell tölteni és azt a vonatkozó levelekkel, fényképpel stb. együtt hozzám mielőbb fel kell terjeszteni.

Egyidejüleg intézkedtem az iránt, hogy ha a felek „a m. kir. belügyminiszterium kivándorlási főosztály Budapest" cimén ily ügyekben közvetlenül hozzám fordulnak, kérelmeik mindenkor soronkivül intéztessenek el és az ily tárgyu kérelmekre vonatkozó egyszerü értesitéseket, válaszokat, utbaigazitásokat a belügyminiszterium már emlitett főosztálya az illető félnek postán közvetlenül adja meg.

Felhivom az alispán és polgármester urat, hogy e körrendeletemben foglaltakat az érdekelt hatóságokkal közölje és gondoskodjék arról, hogy a körrendelet tartalma hirlapok utján vagy a helyi szokásoknak megfelelő más módon a legszélesebb körben közzététessék, végül, hogy az ily tárgyu kérvények mindenkor soronkivül nyerjenek elintézést.

Ez a körrendelet Fiuméra is kiterjed.

I. Kérdések eltüntekről.

Név: Születési helye:
Születési év: Anyanyelv:
Vallás: Foglalkozás:

Kivándorlásának körülményei:
Mikor vándorolt ki:
Mely hajós vállalattal:
Mely európai kikötőből:
Mely kikötőben szállt partra:
Rendeltetési hely:
Hol telepedett le:
Foglalkozása külföldön:
A gyár, bánya, munkaadó neve és a pontos lakcime:
Legutóbbi lakhely:

II. Kérdések elhunytakról.

Név: Születési hely:
Születési év: Anyanyelv:
Vallás: Foglalkozás:

Kivándorlásának körülményei:
Mikor vándorolt ki:
Mely hajós vállalattal:
Mely európai kikötőből:
Mely kikötőben szállt partra:
Rendeltetési hely:
Hol telepedett le:
Foglalkozása külföldön:
A gyár, a bánya, munkaadó neve és pontos cime:
Legutóbbi lakhely:
Mikor halt meg:
Legutóbbi lakhely:
Elhalálozás ideje (év, hó, nap):
Volt-e kórházban és hol:
Hol (mely templomban) volt a gyászszertartás:
Mely temetőben lett elhelyezve:
Ki (név és pontos cim) közölte az otthonmaradottakkal a halálhirét:

Jegyzet: 1. Ha a kérdésekre az illető tartozkodási helyének megjelölésével kell válaszolni: az esetben ügyelni kell arra, hogy a tartozkodási hely lehetőleg pontosan legyen feltüntetve, azaz a község vagy város neve mellett lehetőleg az állam nevét is felkeli jegyezni, nagyobb városoknál pedig kerület, utca és házszámot is megkell jelölni.

2. Csatolni kell a legutóbbi leveleket boritékkal együtt (lehetőleg olyat, melyen a levélbélyeg a bélyegzővel sértetlenül meg van). Lehetőleg be kell jelenteni azoknak a honpolgároknak neveit és cimeit, kik az eltünttel tudomás szerint legutóbb érintkeztek, vagy az eltüntről esetleg felvilágositást adhatnak. Igen ajánlatos az eltünt egyén élethü fényképét csatolni.

Budapesten, 1916. évi január hó 19-én.

A miniszter helyett:
Dr. Némethy Károly s. k.,
államtitkár.

HIRDETÉSEK.

Kiadó lakás! Szaszváros, Sörházutca 11. sz. a. I-ső emeleten 5 szoba, 1 konyha, 1 belépő, pince, 1 mosókonyna, esetleg kert és 1 faskamra **kiadó.** Értekezhetni: **Schárer Dávid** urral Szászváros, Foter, (Takarékpénztari épületben). 217 2—3

Sz. 56/1916. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy az algyogyi kir. járasbiróságnak 1915. évi P. 2617/2 szamu végzése következtében dr. Szegő Henrik ügyvéd által képviselt Algyógy és Vidéke hitelintézet javára 67 K s jár. erejéig 1915. évi december hó 18-án foganatositott kielegitési végrehajtás utjan le- és felülfoglalt és 1000 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: tehén, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. járásbiróság 1915. évi Pk. 3643/2 szamu végzése folytán 67 K tőkekövetelés, ennek 1914. évi december hó 21-ik napjától járó 8% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 52 K 40 fill.-ben biróilag már megallapitott költségek erejéig Algyógy községben, adósok lakásán leendő megtartására **1916. évi február hó 19-ik napjának d. e. 9 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándekozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Algyógy, 1916. évi február hó 2-án.

Ruszuly Imre,
kir. bir. végrehajtó.

222

EGYESÜLT MOZGÓK
Szászváros on.

Vasárnap folyó évi február hó 13-án a „KÖZPONTI" szálloda nagytermében
két fényes előadást tart cigányzene közremüködésével

A HOZOMÁNY.
Társadalmi dráma 3 felvonásban. A főszerepben: E. Gregers és E. Sannom k. a.

ÜDVÖSKE.
Vigjáték 3 felvonásban.

Az ördög karmaiban
Életkép 3 felvonásban.

Háborús aktualitások.

A hosszu műsor miatt kéretik pontosan megjelenni.

Helyárak délután és este: Páholy 6 K, I. hely 1 kor., II. hely 50 fill., III. hely 30 fill. Karzat 30 fill. Számozott helyek!

Jegyek előre válthatók a Lobstein-féle dohánytőzsdében.
Előadás kezdete pont d. u. 5 és este 8¼ órakor.
Szives pártfogást kér teljes tisztelettel
A vállalat.

Tavaszi és nyári szezon!

Szövetek egész öltönyökhöz!

Brünni, reichenbergi és olmützi **posztógyárakból pervien- és doszking-szövetek,** a magas klérus számára, előirás szerinti anyagok hivatalnoki egyenruhákhoz, tüzoltók és tornászok számára is, **livrée-posztók,**

úri- és női- loden-szövetek,
női costüm ruha-szövetek,

billiárd huzatok, posztók játékasztalokhoz és kocsikhoz stb. jutányos, tisztességes, tartós, tiszta gyapju brünni posztóárukat és **nem olcsó rongyokat,** amelyek alig érik meg az elkészités árát, ajánl:

SZATHMÁRY ALADÁR
a brünni, reichenbergi és olmützi posztógyárak képviselője és hatóságilag engedélyezett **kereskedelmi ügynökség Szászváros on, Sétatér-utca 5. szám.**
223 1—

Szövetek egész öltönyökhöz! Női costüm ruha-szövetek!

Tavaszi és nyári szezon!

Hirdetések jutányos árban felvétetnek **lapunk kiadóhivatalában.**

Nincs többé húshiány!

Konzervált
tengeri hal
csont és szálka nélkül, tiszta szinhús, melyből a legizletesebb ételek készithetők, ára
kilónként 2 K 40 fillér.
Kereskedőknek, nagyobb vevőknek megfelelő engedmény
Szállitja:
Ábrahám Albert
ügynöksége HÁTSZEG.
206 5—10

NYOMATOTT A SZÁSZVÁROSI KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG GYORSSAJTÓJÁN 1916.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.